

MILAGROS BIDEGAIN GOGORATUZ

Joseba Sarasola

Aurreko urteko abenduaren 23an, kultura mundura murgildutako bizitza luze baten ondoren, Donostian hil zen Milagros Bidegain Barkaiztegi. Ez dira asko, bere belaunaldiko emakumezkoen artean, alor horretan arrakasta soziala lortutakoak eta horrek egiten du berezi gure Milagros. Baina lorpen hori, erraz uler daitekeen moduan, ez zitzaion nekerik gabe iritsi eta lana gogotik egin behar izan zuen.

1922ko ekainaren 6ean, Kapitanenea kalean, Milagros eta Loli bikiak jaio ziren Severiano Bidegain eta Dorotea Barkaiztegi sortutako familian. Pozik hartuak izan ziren, aurretik hiru mutil (Severiano, Joxemari eta Ignacio) jaioak ziren etxean. Beheko kalean bizi izan ziren geroago, azkenik Santxoenea 9ko etxera aldatu zirela. Gurasoak harakina ziren eta lanbide horrek izan zuen jarraipena semeekin.

Milagrosek, garai hartan harrigarria zena, batxilergoa egin ondoren, Filosofia eta Letrak ikasketak prestatzeari ekin zion. Latinean espezializatu zen. Etxean ikasten zuen, unibertsitatara joan gabe, azterketak egitera izan ezean. Ikasketa garai horretan, D. Francisco Yarzak bideratu zuen eta baita laguntza handia eman ere. Valladoliden egiten zituen azterketak eta bertan eskuratu zuen titulua.

Titulua lortu ondoren, Fuertes abizeneko lagunarekin batera, garaian sona handikoa izan zen akademia bat ireki zuten Irunen. Bertan, kartzelatik irten berria eta langabezian zen Koldo

Mitxelenak aurkitu zuen gerra ondorengo bere lehen ogibidea. Ez zuen inoiz ahaztuko Koldok, Milagrosek luzatu zion laguntza.

Irakaskintza lanetan jarraitu zuen Donostiako Institutuan, beti ere latineko irakasle bezala, baina ez zituen inoiz oposaketak prestatu, eta ez zen plazaren jabe izatera iritsi. Inguruko lagunek, eta Koldok ere, ahaleginak egin zituzten oposaketetara aurkez zedin, baina ez zuten lortu.

Nonbait, Milagrosek erakusten zuen azal gogor haren azpian zalantzaz beteriko pertsona izkutatzen zuen.

Gurutzearen Alaben ikastetxean ere latinezko klaseak eman zituen hainbat urtetan. Batxilergoa ezartzen hasiak ziren Erreterian, baina ez zuten gai hori eman zezakeen irakaslerik eta, laguntza moduan, Milagros prestatu zen klase horiek ematera. Gero

Donostiara esaminatzera joango ziren neskak, haren etxera joaten ziren latina ikastera. Hori bai, Milagrosek jartzen zuen klase horien ordutegia, bere ordu libreen arabera. Askotan ez orduak gertatzen ziren, igande goizetan, adibidez.

Bere bizitzan izan zituen Milagrosek hain ezagunak ez diren jarduerak eta nahiko ixilik pasa direnak: urtetan adibidez, "Irun Hiriko" sari literarioen epaimahakide izan genuen, Gipuzkoako gizon ilustratuenekin batera.

Ezagutzen eta onartzen ez zaizkion jardueren artean, Milagrosek euskararen alde egindako lana koka genezake. Urteetan, garai garratz haietan, arratsaldez eta eginbidea amaitu ondoren, euskarazko klaseak ematen zituen Foru Aldundiaren egoitzan inongo ordainsaririk gabe. Irratiz ere, baseritarrei zuzendutako eta euskara soilean eginiko irratsaioa urtetan mantendu zuen bizirik.

Baina, dudarik gabe, Milagrosezaguna zaigu, Gipuzkoako Foru Aldundiaren Liburutegiko liburuzaina izan zelako eta, postua lortu zuen modua ikusirik, izatera iritsi zelako. Oposaketetara aurkeztu zenean bere arerioak, ingelesaren ezaguer handia zuen arren, euskararik batere ez omen zekien. Eta hor, gure Milagrosek aurrea nabarmen hartzen zion. Eztabaida gogorrek gertatu omen ziren epaimahaian, baina azkenean Milagrosek eskuratu zuen plaza hori. Gauza ez omen zen hor gelditu eta arazoa hauzietara eraman zuten. Sententziak berretsi zuen epaimahaiaren eraba-

kia. Eta hor dugu Milagros, Latineko lizentziatua, liburuzain eta artxibari bihurtua.

Bertan aritu zitzaigun lanean, 65 urtekin jubilazioa iritsi zitzaion arte. Baina ez omen zitzaion gustokoa gertatu bizimodu berria hartu beharra eta gogoz kontra hartu behar izan zuen.

Jubilazio garaiaren zatirik handiena Erreterian eman zuen, baina azken hiru urteetan Donostian bizi izan zen, zendu zen arte.

Ez zen beti tratu errazeko emakumea izan. Lagunarte txikikoa, bere burua babesten zuen, askotan, itxura garratz baten atzean. Baina, intxaurrekin gertatzen den antzera, barruko fruituaz gozatzeko aukera kanpoko azala kendutakoan izaten dugu. Eta hori egiteko parada izan zuten bere gertuko lagunek eta senitartekoen, oso leiala baitzen bere afektoetan.

Goian Bego.